

BỘ TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ LUẬT KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYÊN ĐỔI SỐ

Ngày 13/10/2025, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 2244/QĐ-TTg ban hành Bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả của KHCN&ĐMST và chuyển đổi số. Đây là lần đầu tiên Việt Nam có một hệ thống đánh giá tổng thể, thống nhất, làm căn cứ để đo lường và phản ánh đóng góp thực chất của KHCN&ĐMST và chuyển đổi số đối với phát triển kinh tế - xã hội.

Bộ tiêu chí gồm 46 tiêu chí, chia thành bốn nhóm chính: Đầu vào, kết quả, hiệu quả và tác động. Các nhóm tiêu chí được xây dựng theo logic quản trị kết quả, phản ánh đầy đủ quá trình hình thành triển khai lan tỏa giá trị của KHCN&ĐMST và chuyển đổi số trong mọi lĩnh vực.

Nhóm tiêu chí đầu vào (2 tiêu chí) tập trung vào hai yếu tố cốt lõi: Nguồn nhân lực và đầu tư tài chính cho khoa học, công nghệ và chuyển đổi số. Đây là nền móng quyết định năng lực sáng tạo, nghiên cứu và ứng dụng của toàn hệ thống.

Nhóm tiêu chí kết quả (10 tiêu chí) phản ánh những thành tựu cụ thể của hoạt động nghiên cứu và ứng dụng. Trong đó có 6 tiêu chí đánh giá kết quả nghiên cứu như số lượng bài báo khoa học, sáng chế, giải pháp hữu ích, giống cây trồng, vật nuôi được bảo hộ; và 4 tiêu chí về chuyển giao công nghệ như tỷ lệ sáng chế được thương mại hóa, giá trị hợp đồng chuyển giao. Những chỉ số này không chỉ đo "số lượng" mà còn thể hiện "chất lượng" của năng lực sáng tạo Việt Nam.

Nhóm tiêu chí hiệu quả (5 tiêu chí) là thước đo mức độ đóng góp của KH&CN và chuyển đổi số vào nền kinh tế và doanh nghiệp. Trong đó có 3 tiêu chí về hiệu quả kinh tế như tỷ trọng đóng góp vào GDP, tăng năng suất lao động, và 2 tiêu chí về hiệu quả doanh nghiệp như doanh thu từ sản phẩm mới hay mức giảm chi phí quản lý nhờ chuyển đổi số.

Đặc biệt, nhóm tiêu chí tác động (29 tiêu chí) được xem là phần linh hồn của Bộ tiêu chí, phản ánh tác động sâu rộng của KHCN&ĐMST và chuyển đổi số đến kinh tế, xã hội, môi trường và quản trị quốc gia. Trong đó: 7 tiêu chí tác động kinh tế đo lường mức độ phát triển của kinh tế số, giá trị xuất khẩu công nghệ cao, doanh thu của khu công nghệ cao và khu nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao. 10 tiêu chí tác động xã hội, môi trường phản ánh đời sống số của người dân: Tỷ lệ phủ sóng 5G, giao dịch không dùng tiền mặt, ứng dụng y tế số, năng lượng tái tạo, số hóa văn hóa dân tộc,... 8 tiêu chí tác động quản trị và dịch vụ công hướng tới xây dựng Chính phủ số, xã hội số, gồm tỷ lệ dịch vụ công trực tuyến, số lượng tài khoản định danh điện tử, mức độ hài lòng của người dân,... 4 tiêu chí tổng hợp cuối cùng phản ánh vị thế quốc gia qua các chỉ số toàn cầu: Chỉ số Đổi mới sáng tạo (GII), Chính phủ điện tử, An toàn thông tin mạng và Chỉ số Phát triển con người (HDI).

Như vậy, Bộ tiêu chí này không chỉ dừng ở việc "đếm" kết quả, mà còn "định hình" hướng đi, thúc đẩy hệ sinh thái đổi mới sáng tạo vận hành dựa trên dữ liệu, tác động và giá trị thực tế. Đây cũng là công cụ quan trọng để Việt Nam hội nhập và so sánh quốc tế. Khi các tiêu chí được chuẩn hóa, dữ liệu được cập nhật thường xuyên, việc đối chiếu với các chỉ số toàn cầu như GI, HDI hay Chính phủ điện tử sẽ giúp xác định vị thế của Việt Nam trên bản đồ đổi mới sáng tạo thế giới từ đó có chiến lược nâng hạng, bứt phá rõ ràng.

Trong bối cảnh khoa học, công nghệ và chuyển đổi số đang trở thành động lực cốt lõi của tăng trưởng kinh tế, Bộ tiêu chí này được ví như "bản đồ chỉ đường" cho quá trình kiến tạo và quản trị phát triển. Việc ban hành Bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số là bước tiến quan trọng trong quản trị phát triển của Việt Nam, thể hiện tư duy mới: Đo lường để phát triển, đánh giá để hành động. Khi các chỉ số được vận hành đồng bộ, dữ liệu được chia sẻ liên thông giữa các bộ, ngành, địa phương, Việt Nam sẽ có trong tay bức tranh toàn diện về năng lực đổi mới sáng tạo quốc gia nền tảng để hoạch định chiến lược phát triển đến năm 2045, đưa khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trở thành trụ cột của nền kinh tế tri thức.

Với việc ban hành Bộ tiêu chí, Việt Nam chính thức bước sang giai đoạn quản trị bằng dữ liệu và đánh giá bằng kết quả, hướng tới một nền khoa học và công nghệ hiện đại, hiệu quả, gắn với nhu cầu thực tiễn và mục tiêu phát triển bền vững.

Quyết định áp dụng đối với các cơ quan quản lý nhà nước về KH&CN, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, cũng như các bộ, ngành, địa phương có hoạt động liên quan trong lĩnh vực này.

Quyết định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký ban hành.

LTL